

*Okkara serfrøðingur í viðurskiftum kring Miðeystur og arabiska heimin
Johan Jacobsen, cand. Mag. í arabiskum, við
servitan um Sýria og arabiska heimin.*

BORGARAKRÍGGIÐ Í SÝRIA: FRÍÐAR- TINGINGAR Á BREDDAN

USA og Russland hittast fríggjadag í New York, friðartingingar skulu á breddan. Og í undanfarnu viku vórðu heilar tríggjar ráðstevnur fyri andstøðuna hildnar um somu tíð - og á trimum sera ymiskum støðum; Í Damaskus, í ytsta landnyrðingspartinum av Sýria og so hin mest umtalaða ráðstevnan, í Riyadh, Saudi Arabia

JOHAN JACOBSEN

USA hevur tingast við viðkomandi partar og arbeitt saman við Russland fram ímóti einum grundarlagi fyri eini friðartilgongd, og stórveldini hittast í New York fríggjdag. Hetta hava Russland og USA saman boðað frá. Endamálið er at fáa í lag eina veruliga friðartilgongd fyri Sýria og skipa so fyri, at stríðandi partarnar koma til samráðingarborðið. Hetta skal formelt gerast við at samtykkja eina ST-samtykt. Fundurin er framhald av tingingum, ið fóru fram í farna mánaði.

Tá ið umræður borgarakríggið í Sýria, og møguleika fyri friðarsamráðingum, snýr tað seg í stóran mun um at fáa tjóðir sum Turkaland, Saudi Arabia og ikki minst Russland við umborð. Hesi londini hava stuðlað ymsum av teimum stríðandi pørtunum í Sýria og hava serliga stóra ávirkan. Russland verður mett at vera einasta landið, ið kann leggja trýst á stjórnina í Damaskus. Tí

hava russar eina lyklastøðu í teimum friðartingingum, sum liggja fyri framman. Tí torførar verða tær komandi samráðingarnar. ST skal fyriskipa hesum í komandi mánaði, í juni 2016 er ætlanin at friðaravtalur skulu vera fingnar í lag. Saudi Arabia og Turkaland hava sítt at siga, tí hesi londini, saman við einstøkum arabiskum londum veita stuðul til fleiri týðandi uppreistarbólkur.

Tað er í ljósinum av hesum tingingunum millum stórveldini, at stríðandi bólkarnir í Sýria í undanfarnu viku hittust á ráðstevnum fyri at samansjóða, finna fram til semjur og umboð til víðari tingingar. Tríggjar ráðstevnur vórðu soleiðis hildnar, hvør sær, allar fyri sýrisku andstøðuni, at kalla samstundis. Og allar kappast, so at siga, um at umboða somu andstøðu í Sýria.

Ráðstevnan í Damaskus, bert eitt eiti

Sum svenski granskarin og ritstjórin á Carnegie Endowment for Peace, Aron Lund, lýsir tiltakið í Damaskus,

so var talan meiri um eina tilætlaða framførslu og eitt tiltak, ið stórt sæð ikki hevði nakran týðning í mun til andstøðu-politikk, men heldur góðkend av stjórnini í Damaskus. Heldur meiri politiskur týðningur var í hinum báðum ráðstevnunum, har svenski granskarin eisini hevði sínar keldur.

Kurðar halda ráðstevnu í norðara parti av landinum

Meðan kurðar ikki vórðu bodnir við á ráðstevnuna í Riyadh, orsakað av trýsti úr Turkalandi, bleiv hendan ráðstevnan hildin í ytsta landnyrðingspartinum partinum av Sýria sum eitt mótsvar.

Í tí sokallaða Sýriska Kurdistan hava fleiri kurdiskir stríðsbólkur skipað seg undir einum felagsskapi, SDF, og samstarva við PKK í Irak, Arbeidaraflakkinum í Kurdistan. Kurdiski felagsskapurin er ikki væl lýddur millum størri arabisku fylkingunum í andstøðuni og so serliga jihadistisku fylkingunum, so sum IS og Jabhat al-Nusra. Á

ráðstevnuni her vóru flestu bólkarnir tilknýttir irakiska PKK, og varð eitt ráð við 42 limum stovnað.

Kurðar hava vunnið nakrar sigrar á IS í norðara parti av Sýria og eru komnir alsamt longur inn í hitan hjá USA.

Tað eru annars í størstan mun kurdisk herlið, sum kristnir stríðsbólkur leita sær samstarv við, tá ið kristnu smásamfeløgini í landnyrðingspartinum av landinum taka vápn í hendi ímóti sýrisku stjórnini í Damaskus. Og nakrar av slíkum herdeildum stríðast undir fyrrnevnda kurdiska felagsskapinum, SDF. Fyri tað mesta hevur kristni minnilutin í landinum roynt at hildið seg uttan fyri stríðið. Yvirskipað er tað tó, av hesum sum taka vápn í hond, fleiri, sum velja at innskriva seg hjá stjórnarherdeildunum.

Ráðstevnan í Riyadh

Í fjølmiðlunum er Free Syrian Army (FSA) helst hin mest kendi og umtalaði felagsskapurin, sjálvsagt aftan á yvirgangsfelagsskapin IS. Hesin fyrr-

nevndi felagsskapurin fevnir um ein hóp av stríðandi bólkum, sum gjøgnum 2011 og serliga 2012 kring sýriska landið tóku til vápnað stríð ímóti stjórnarherdeildum. Hann bleiv stovnaður og kunngjördur í Turkalandi í juli mánaði 2011. Hesin týðandi felagsskapur var soleiðis umboðaður við fleiri umboðum á ráðstevnuni. Aðrir við einum greiðari átrúnaðarligum profili vóru eisini umboðaðir. Hetta er eitt viðkvæmt evni, tí tað er eyðsæð, at USA og samgongan við vesturlenskum londum, ikki vilja stuðla hvørjum sum helst. Men amerikanskir myndugleikar heilsaðu úrslitinum av hesi ráðstevnuni vælkomnum og fegnaðust um tað breiðu umboðanina av sýrisku andstøðuni við 116 lutakarum.

Í yvirlýsingini, sum ráðstevnan almannakunngjörði eftirfylgjandi, er bæði yvirgangur og stríðsmenn úr fremmandum londum forbjóðaði. Og tær heilt viðgongdu islamistisku fylkingarnar sum IS (Daesh) og Jabhat al-Nusrah var sostatt ikki